

22438 - Duanın Makbul Olduğu Yerler ve Zamanlar

Soru

Duanın makbul olduğu yerler ve zamanlar nelerdir? Babanın çocuğuna ettiği dua veya beddua makbul müdür?

Detaylı cevap

Makbul duanın yerleri ve zamanları çoktur ancak özetle şunları sayabiliriz:

1-Kadir gecesi

Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem'in Aişe r.a'ya öğrettiği duadır. Zira Aişe: "Ey Allah'ın Rasulü! Şayet kadir gecesini idrak edecek olursam ne diyeyim?" diye sorunca Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle demesini emretmiştir: "Allah'ım! Sen affedicisin affetmeyi seversin, beni affet."

2- Gece yarısı

Seher vakti, yüce Allah'ın semaya nüzul edip kulların ihtiyaçlarını ve sıkıntılarını gidermesi için seslendiği vakittir: "Her gece, gecenin son üçte biri kaldığı zaman Rabbimiz dünya semasına iner ve: "Bana kim dua eder ki onun duasına icabet edeyim! Benden kim bir hacet ister ki ona dileğini vereyim! Benden kim mağfiret diler ki onun için mağfiret edeyim!" buyurur." (Buhari 1145)

3-Farz namazlardan sonra

Ebu Umeme hadisinde şöyle rivayet edilmiş: "...Ey Allah'ın Rasulü! Hangi dua daha fazla icabet olunmaya yakındır?" Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle dedi: "Gece yarısından sonra ve farz namazların arkasından yapılan dualar." (Tirmizi 3499, Elbani Hasen dedi)

Alimler, söz konusu duanın selamdan önce mi yoksa sonra mı yapılacağı hususunda ihtilaf etmişlerdir.

İbn Teymiyye ve öğrencisi İbn Kayyım, selamdan önce olduğunu tercih etmişlerdir. Bir şeyin arkası denildiğinde bu, son uzvu ve parçası olarak anlaşılır.

Şeyh İbn Useymin şöyle dedi: Selamdan önce okunacak dualar selamdan önce okunur. Selamdan sonra yapılan dua ise namazdan sonra yapılır. Ayette şöyle geçer: “Namazı kıldınız mı, gerek ayakta, gerek otururken ve gerek yan yatarak hep Allah’ı anın.” (Nisa 103)

4- Ezan ile kamet arası

Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem’den rivayet edildiğine göre şöyle dedi: “Ezan ile kamet arasında yapılan *dua geri çevrilmez.*” (Ebu Davud 521, Tirmizi 212, Sahihul Cami 2408)

5-Beş vakit namaz için ezan okunduğunda ve savaşta ordular çarpıştığında

Sehl b. Sad r.a, Merfu olarak şöyle rivayet etti: “İki durum var ki bu iki durumda dua geri çevrilmez veya geri çevrilmesi nadirdir: Ezan esnasında ve ordular çarpıştığı anda.” (Ebu Davud 3079)

6- Yağmur yağdığı anda

Sehl b. Sad r.a, Merfu olarak şöyle rivayet etti: “İki durum var ki bu iki durumda dua geri çevrilmez. “Ezan esnasında ve yağmur altında.” (Ebu Davud 3078)

7-Gecenin bir saatinde

Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle buyurdu: **“Geceleyin öyle bir zaman vardır ki Müslüman bir kimse o zamana rastlayıp Allah’tan dünya ve ahirete dair hayırlı bir şey dilerse, Allah ona dilediğini verir. Bu her gece böyledir.”** (Muslim 757)

8-Cuma gününde bir zaman dilimi

Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle dedi: “Cuma gününde öyle bir zaman dilimi var ki Müslüman bir kul, o vakitte namaz kılar vaziyetinde denk gelip yüce Allah’tan bir hayır dilerse mutlaka ona verilir.” Rasulallah Sallallahu Aleyhi Vesellem bu zamanın, kısa bir zaman olduğunu eliyle işaret etmiştir. (Buhari 5295, Muslim 852) .

9-Zemzem suyu içildiğinde

Cabir r.a’dan rivayetle Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle dedi: “Zemzem suyu içildiği maksat içindir.” (Ahmed, Elbani Sahihul Cami 5502)

10-Secdede

Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle dedi: “*Kulun Rabbine en yakın olduğu* hal secde halidir. İşte bu sebeple *secdede* çok dua etmeye bakın!” (Muslim 482)

11-Horoz ötmesi işitildiği anda

Hadiste şöyle geçer: “Horozların öttüğünü işittiğiniz vakit, Allah'tan lütuf ve ikramını talep edin. Zira onlar bir melek görmüştür.” (Buhari 2304, Muslim 2729)

12- “...Senden başka hiçbir ilâh yoktur. Seni eksikliklerden uzak tutarım. Ben gerçekten (nefsine) zulmedenlerden oldum...” ayeti ile dua etmek

Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle dedi: Balık sahibinin (Yunus peygamberin) balığın karnında yaptığı duası; ‘Lâ ilâhe illâ ente sübhâneke innî küntü mine’zzâlimîn (Senden başka hiçbir ilâh yoktur. Seni eksikliklerden uzak tutarım. Ben gerçekten (nefsine) zulmedenlerden oldum)’ şeklinde idi. Bu sözlerle dua eden herhangi bir Müslüman yoktur ki Allah onun duasını kabul etmiş olmasın.” (Tirmizî, Sahihul Cami 3383),

“(Ey Peygamberim!) Zünnûn’u (balık karnına girmiş olan Yûnus’u) da an; zira (o, kavmine) kızarak (yurdundan) ayrılıp gitmişti, bizim kendisine güç yetiremeyeceğimizi, (kavminin arasından çıkmakla kendisini kurtaracağını) sanmıştı. Nihayet karanlıklar içinde (kalıp); ‘(Ey Rabbim!) Senden başka ilah yoktur. Senin şânın yücedir, ben zâlimlerden oldum!’ diye

yalvardı. Biz de onun duasını kabul ettik ve onu tasadan kurtardık. İşte biz, mü'minleri böyle kurtarıyoruz." (Enbiyâ 87-88)

Kurtubi Rahimehullah bu ayetin tefsirinde şöyle dedi: Yüce Allah nasıl ki Yunus a.s'ın duasını kabul etmiş ve onu bulunduğu sıkıntıdan kurtarmıştı, aynı şekilde duanın kabul olmasının şartını dua Allah'a etmek olarak belirtmiştir. "İşte biz, mü'minleri böyle kurtarıyoruz" (el Cami li Ehkamil Kur'an 11/334)

13-Başına bir musibet geldiğinde şöyle dua etmesi durumunda: "Biz Allah'ın kuluyuz ve tekrar Allah'a döneceğiz, Allah'ım musibetim hususunda bana ecir ver ve bana bunun arkasından daha hayırlısını ihsan eyle."

Nitekim Ümmü Seleme r.a'dan rivayetle şöyle dedi: Ben, Resulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem'i şöyle buyururken işittim:

"Başına musibet gelen hiçbir Müslüman yoktur ki, Allah'ın emrettiği vecihle: *İnna lillahi ve inna ileyhi raciun*: Biz Allah'ın kuluyuz ve tekrar Allah'a döneceğiz, Allah'ım musibetim hususunda bana ecir ver ve bana bunun arkasından daha hayırlısını ihsan eyle; desin de Allah ona mutlaka daha hayırlısını ihsan buyurmasın." (Muslim 918)

14- Vefat eden can verdiği anda

Hadiste rivayet edildiğine göre Rasulallah Sallallahu Aleyhi Vesellem Ebu Seleme'nin yanına geldiğinde yeni vefat etmişti fakat gözü açıktı, bunun üzerine Rasulallah onun gözünü kapadı ve şöyle dedi: "Ruh alındığında göz onu takip eder. Ailesi sesler çıkarmaya başladı. Bunun üzerine Rasulallah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle dedi: "Kendi nefisleriniz üzerine hayır dışında dua etmeyin; zira melekler duanıza âmin, der." (Muslim 2732)

15-Hastanın yanında dua etmek

Ummu Seleme r.a'dan rivayet edildiğine göre Rasulallah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle dedi: "Hastanın veya ölen kimsenin yanında bulunursanız hayır söyleyin. Zira melekler sizin söylediklerinize âmin, derler."

Ebû Seleme vefat ettiği zaman ben Peygamber Sallallahu Aleyhi Vesellem'in yanına giderek:

— “Yâ Rasulallah! Ebû Seleme vefat etti.” dedim, Rasulallah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle dememi istedi: “Allah'ım beni de onu da affet ve bana onun ardından güzel bir bedel ihsan et, de!” Ben de öyle dua ettim. Bunun üzerine Allah bana Ebû Seleme'den daha hayırlısını, Muhammed Sallallahu Aleyhi Vesellem'i ihsan buyurdu.

16- Mazlumun duası

Hadiste şöyle rivayet edilmiştir: “Mazlumun duasından sakının! Çünkü onun duası ile Allah arasında perde yoktur.” (Buhari 469, Muslim 19) Ayrıca Rasulallah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle demiştir: “Mazlumun duası makbuldür, facir/asi bile olsa. Zira onun fücûru kendisini ilgilendirir.” (Ahmed, Sahihul Cami 3382)

17- Babanın çocuğuna hayırlı duası, oruçlunun oruç esnasında duası, yolcunun duası

Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle demiştir: “Üç dua geri çevrilmez; babanın çocuğuna duası, oruçlunun duası ve yolcunun duası.” (Beyhaki, Sahihul Cami 2032)

18- Babanın çocuğuna bedduası

Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle demiştir: “Üç dua makbuldür; mazlumun duası, yolcunun duası ve babanın çocuğuna bedduası.” (Tirmizi 1905, Sahihul Edeb el Mufred 372)

19-Hayırlı evladın anne ve babasına duası

Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle demiştir: “İnsan ölünce şu üçü dışında amelleri(nin sevabı) kesilir: Sadaka-i câriye (faydası süregelen hayır), faydalanılan ilim, (anne babanın) arkasından dua eden hayırlı evlât.” (Muslim 1631)

20-Öğlen vaktinden önce güneşin gökyüzünde çıktığı en yüksek noktadan batıya doğru meyletmesi anında

Abdullah b. El Saib r.a'dan rivayetle Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem güneş meyletmeden önce dört rekât kılar ve şöyle derdi: "Bu vakit gökyüzünün kapılarının açıldığı vakittir. Bu vakitte salih bir amelimin yükselmesini severim." (Tirmizi, el Mişkat 1/337)

21-Gece uyanınca yapılan dua

Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle dedi: "Geceleyin kim uyanır da şunu söyler:

«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، الْحَمْدُ لِلَّهِ، وَسُبْحَانَ اللَّهِ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَاللَّهُ أَكْبَرُ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ»

(Allah'tan başka ilah yoktur, O birdir, ortağı yoktur. Mülk O'nundur, hamd de O'na aittir, O her şeye kâdirdir. Hamd Allah'a aittir, Allah münezzehtir, Allah büyüktür, bütün amel ve ibadetler için gereken güç ve kuvvet Allah'tandır.), sonra: "Allah'ım! Mağfiret eyle!" der ve dua ederse, duasına icabet edilir. Abdest alır ve namaz kılar, namazı kabul edilir." (Buhari 1154)

En iyisini Allah bilir.